

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

7/42474
6k.165

Sayı : 56020453/2014-610.01-388/2605/5101
Konu : Yazılı soru önergesi

26.108/2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 02/05/2014 tarihli ve 43452547-120.00-176074 sayılı yazı.

İlgi yazınız ekinde alınan, İzmir Milletvekili Rıza Türmen tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/42474 Esas Nolu soru önergesine ilişkin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Bekir BOZDAĞ
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2014-610.01-388-2604/5100
Konu : Yazılı soru önergesi

26/08/2014

Sayın Rıza TÜRMEŒ
İzmir Milletvekili
TBMM.

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/42474 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- A) Anayasanın;

a) 9. maddesinde, yargı yetkisinin Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılacağı;

b) 138. maddesinde, hâkimlerin görevlerinde bağımsız oldukları; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanî kanaatlerine göre hüküm verecekleri; hiçbir organ, makam, merci veya kişinin, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremeyeceği; genelge gönderemeyeceği; tavsiye ve telkinde bulunamayacağı;

B) 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun;

a) "Bir suçun işlendiğini öğrenen Cumhuriyet savcısının görevi" kenar başlıklı 160. maddesinin birinci fıkrasında, Cumhuriyet savcısının, ihbar veya başka bir suretle bir suçun işlendiği izlenimini veren bir hâli öğrenir öğrenmez kamu davasını açmaya yer olup olmadığına karar vermek üzere hemen işin gerçeğini araştırmaya başlayacağı;

b) "Cumhuriyet savcısının görev ve yetkileri" kenar başlıklı 161. maddesinin birinci fıkrasında, Cumhuriyet savcısının, doğrudan doğruya veya emrindeki adlî kolluk görevlileri aracılığı ile her türlü araştırmayı yapabileceği;

c) "Kamu davasını açma görevi" kenar başlıklı 170. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında, kamu davasını açma görevinin, Cumhuriyet savcısı tarafından yerine getirileceği; soruşturma evresi sonunda toplanan delillerin, suçun işlendiği hususunda yeterli şüphe oluşturması hâlinde, Cumhuriyet savcısı tarafından iddianame düzenleneceği,

Hükümlerine yer verildiği malûmlardır.

1412 sayılı mülga Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 148. maddesinde düzenlenen "Kamu davasını açmak için Adalet Bakanı Cumhuriyet savcısına emir verebilir." hükmü 14/07/2004 tarihli ve 5219 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 3. maddesi ile yürürlükten kaldırılmış ve benzer bir hükme 04/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununda yer verilmemiştir.

Sözü edilen bu düzenlemeler çerçevesinde, başkalarının hak ve özgürlüklerine dokunan veya içeriği başka suçların konusunu oluşturan eylemlerle ya da suç isnatlarıyla ilgili olarak soruşturma yürütülmesi ve sonucuna göre kamu davası açılıp açılmaması hususlarında tüm yetki ve sorumluluk ilgili Cumhuriyet başsavcılıklarına ait olup, Bakanlığımız veya herhangi bir makam, organ, merci veya kişi tarafından müdahalede bulunulması söz konusu olamaz.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

II- A- Soru önergesinde belirtilen suçlarla mücadele bakımından mevzuatımızda gerekli tüm yasal düzenlemeler yapılmış, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda işkence ve kötü muamele suçlarının cezaları artırılarak, bu suçların zamanaşımına uğramayacağı hükme bağlanmıştır. 5271 sayılı Kanunla bu suçlarla ilgili yürütülen soruşturmaların daha etkili ve hızlı yapılmasının sağlanması için gerekli düzenlemeler de yapılmıştır. Bu doğrultuda, çıkarılan yönetmeliklerde de konu daha ayrıntılı olarak düzenlenmiş ve çıkarılan genelgelerle konunun hassasiyetinin bir kez daha vurgulanmıştır.

Ayrıca, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafında çıkarılan genelgelerde, insan hakları ihlâli, işkence ve kötü muamele iddialarına ilişkin olarak yürütülen soruşturmaların, kolluk kuvvetlerine bırakılmayarak bizzat Cumhuriyet başsavcısı ya da görevlendireceği bir Cumhuriyet savcısı tarafından, etkili ve kapsamlı bir şekilde yürütülmesi gerektiği özellikle belirtilmiştir.

B- Ülkemizde "işkenceye karşı sıfır tolerans" politikasını hayata geçirerek, işkencenin önlenmesi ve bu yöndeki iddiaların ortadan kaldırılması, kişilere karşı kötü muamele vakalarının yaşanmaması ve bu tür şikâyet sebeplerinin ortadan kaldırılması için mevzuatımızda köklü değişiklikler yapılmış ve bu yönde tüm denetim ve yargı mekanizmaları oluşturulmuştur.

Bu kapsamda;

1- Taslağı Bakanlığımızca hazırlanan 6459 sayılı İnsan Hakları ve İfade Özgürlüğü Bağlamında Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla, işkence veya kötü muamele iddiasıyla kamu görevlileri hakkında yargı mercileri tarafından yürütülen soruşturma ve kovuşturmalarda davanın zamanaşımı nedeniyle düşmesini ve ceza zamanaşımıyla eylemin cezasız kalmasını önlemek amacıyla, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun "İşkence" kenar başlıklı 94. maddesine "Bu suçtan dolayı zamanaşımı işlemez." şeklinde yeni bir fıkra eklenmek suretiyle işkence suçlarında zamanaşımı kaldırılmıştır.

2- Ülkemiz, Birleşmiş Milletlerin, İşkence ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Sözleşmesini 3441 sayılı Kanun ile onaylamış ve anılan Kanun Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

3- 29/06/2012 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe giren 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunuyla, idarenin işleyişi ile ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını, insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevli Kamu Denetçiliği Kurumu kurulmuş ve 29 Mart 2013 tarihinden itibaren başvurular alınmaya başlamıştır.

4- 30/06/2012 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe giren 6332 sayılı Kanunla, insan haklarının korunmasına, geliştirilmesine ve ihlallerin önlenmesine yönelik çalışmalar yapmak; işkence ve kötü muamele ile mücadele etmek; şikâyet ve başvuruları incelemek ve bunların sonuçlarını takip etmek; sorunların çözüme kavuşturulması doğrultusunda girişimlerde bulunmak; bu amaçla eğitim faaliyetlerini yürütmek; insan hakları alanındaki gelişmeleri izlemek ve değerlendirmek amacıyla araştırma ve incelemeler yapmakla görevli ve yetkili Türkiye İnsan Hakları Kurumu kurulmuştur.

5- Bakanlığımız Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü İnsan Hakları Daire Başkanlığı tarafından hazırlanan "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi İhlallerinin Önlenmesine İlişkin Eylem Planı" 24/02/2014 tarihinde Bakanlar Kurulu kararıyla kabul

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Kanunlar Genel M¼d¼rl¼đ¼

edilerek 01/03/2014 tarihli Resm¼ Gazete’de yayımlanmıştır. Eylem Planıyla 14 ana amaç ve bu amaçların gerçekleştirilmesi için 46 hedef belirlenerek s¼z konusu hedeflere ulaşılması maksadıyla yapılacak faaliyetler de her bir hedefin altında ayrı ayrı açıklanmıştır. Eylem Planı kapsamında, soruşturmanın etkinliğinin arttırılması, işkence ve k¼t¼ muamele kabul edilen eylemlerin cezasız kalmamasını sağlamaya y¼nelik ¼nlemlerin alınması amacıyla bazı hedefler belirlenmiştir.

III- İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığıyla yapılan yazışmaya verilen cevapta, soru ¼nergesinde bahsi geçen olayla ilgili soruşturma başlatıldığı, olayın ehemmiyeti de g¼zetilerek ilgili kolluk birimlerine farklı tarihlerde çok sayıda m¼zeekkere yazıldığı, soruşturmanın etkin ve s¼ratlı bir şekilde y¼r¼t¼lmesi için gerekli talimatların verildiği, farklı şekiller kayda alınmış çok sayıda g¼r¼nt¼n¼n incelendiği, ancak t¼m çalışmalara rağmen olaya karışanların tam olarak belirlenemediği, faillerin kesin ve net olarak tespit edilmesi ve m¼řtekinin kati adlı tıp raporunun alınabilmesi için h¼len soruşturmanın devam ettiği bildirilmiştir.

IV- Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden, soru ¼nergesinde belirtilen konuyla ilgilenen uluslararası ¼rg¼tler aracılığıyla bir çok mektubun Bakanlığımıza iletildiği, bu uluslararası ¼rg¼tlere verilecek cevaplarda kullanılmak ¼zere, ¼nergede adı geçenin yaranılması nedeniyle y¼r¼t¼len soruşturmanın safahatine ilişkin İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığından bilgi verilmesinin talep edildiği ve s¼z konusu olayla ilgili olarak soruşturmanın devam ettiği bilgisinin ilgililere iletildiği anlaşılmıştır.

Bilgilerinize sunulur.

Bekir BOZDAĞ
Bakan